

WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

KAZIMIERZ MARCINIAK (1940-2016)

Kazimierz Marciniak urodził się 2 lutego 1940 r. w Drobinie, pow. leszczyński, woj. wielkopolskie, gdzie też uczęszczał w latach 1947-1954 do szkoły podstawowej. Po jej ukończeniu rozpoczął naukę w Liceum Pedagogicznym im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie, które ukończył w 1959 r. W tym czasie zrodziły się jego zainteresowania geografią, dlatego też w latach 1960-1962 kontynuował swoją naukę w Studium Nauczycielskim nr 2 w Poznaniu, w sekcji geograficznej. Wiedzę geograficzną dalej zdobywał podczas 4-letnich studiów (1963-1967) w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku, gdzie na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi uzyskał tytuł magistra geografii. Obok geografii interesował się też prawem, dlatego też w 1968 r. podjął studia podyplomowe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Do pogłębiania wiedzy geograficznej powrócił w latach 1970-1974, kiedy podjął studia doktoranckie na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Łódzkiego. Wynikiem tych studiów było uzyskanie w 1975 r. stopnia doktora nauk geograficznych w zakresie klimatologii na podstawie dysertacji pt. *Klimat i bioklimat Krynicy Morskiej*, której promotorem był wybitny polski klimatolog prof. Stanisław Zych.

Kariera zawodowa dra K. Marciniaka była niezwykle bogata i długa. Rozpoczął ją już jako 19-letni młodzieniec, jako nauczyciel w Szkole Podstawowej w Oporówku, pow. leszczyński. Po 2-letniej przerwie (Studium Nauczycielskie), w latach 1962-1970 kontynuował pracę jako nauczyciel w swojej rodzinnej wsi Drobinie w Szkole Podstawowej i Szkole Przysposobienia Rolniczego. Po ukończeniu Studium Doktoranckiego w Łodzi podjął w 1974 r. pracę naukową w Instytucie Balneoklimatycznym w Poznaniu, w Zakładzie Klimatologii Lekarskiej, najpierw na stanowisku starszego asystenta (1974-1975), a po uzyskaniu stopnia doktora na stanowisku adiunkta naukowo-badawczego (1975-1978). W czasie pracy w Instytucie założył i kierował Stacją Biometeorologiczną w Ciechocinku.

Od swoich młodych lat interesował się obszarami polarnymi, dlatego też skorzystał z propozycji prof. Gabriela Wójcika zatrudnienia w Zakładzie Klimatologii Instytutu Geografii Uniwersytetu M. Kopernika oraz wzięcia udziału w III Toruńskiej Wyprawie Polarnej na Spitsbergen latem 1978 r. Podczas tej wyprawy był jednym z inicjatorów rozpoczęcia badań biometeorologicznych oraz topoklimatycznych w rejonie Lodowca Waldemara, z których te ostatnie są kontynuowane do dziś. W wyprawach polarnych na Spitsbergen uczestniczył jeszcze później 3-krotnie, kierując dwoma z nich, w latach 1979 i 1980. Na Uniwersytecie M. Kopernika dr K. Marciniak pracował do przejścia na emeryturę w 2005 r., najpierw na stanowisku adiunkta (1978-1990), a potem starszego

wykładowcy (1990-2005). W czasie swojej pracy zawodowej pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji, z których do najważniejszych należy zaliczyć zasiadanie w Senacie UMK w latach 1979-1981 oraz pełnienie roli pełnomocnika Rektora ds. domów studenckich (1984-1987).

Swojej kariery naukowej i dydaktycznej nie skończył jednak wraz z odejściem na emeryturę. Już w 2000 r. zatrudnił się w Wyższej Pomorskiej Szkole Turystyki i Hotelarstwa (obecnie Wyższa Szkoła Gospodarki) w Bydgoszczy, w której pracował aż do swojej śmierci. W latach 2000-2001 piastował stanowisko docenta, a od 2001 r. profesora tej Uczelni. Od początku jego pracy w Wyższej Pomorskiej Szkole Turystyki i Hotelarstwa powierzono mu ważne funkcje, najpierw Prorektora ds. kształcenia (2000-2009), a później Rektora (2009-2013).

Dr K. Marciniak w sposób aktywny uczestniczył w życiu naukowym, przynależąc do wielu organizacji naukowych. Najwcześniej, bo już w 1963 r., wstąpił w szeregi Polskiego Towarzystwa Geograficznego, w ramach którego w 1979 r. został przyjęty do Klubu Polarnego. Drugim towarzystwem naukowym, do którego wstąpił, było Polskie Towarzystwo Geofizyczne (1970 r.). Był jego niezwykle aktywnym członkiem. Wystarczy wspomnieć, że w latach 1984-2004 był przewodniczącym Oddziału Pomorskiego, a w latach 1988-1992 i 1996-2004 członkiem Zarządu Głównego. Ponadto także aktywnie działał w ramach Polskiego Towarzystwa Balneologii, Bioklimatologii i Medycyny Fizykalnej (od 1972 r.), Towarzystwa Naukowego w Toruniu (od 1980 r.) oraz Komisji Meteorologii i Klimatologii Polarnej Komitetu Badań Polarnych PAN (od 1991 r. do jej likwidacji w ramach struktur PAN).

K. Marciniak był bardzo twórczym i płodnym badaczem naukowym. Był autorem i współautorem ponad 200 publikacji naukowych, popularnonaukowych, sprawozdań i recenzji z zakresu klimatologii Polski i krajów polarnych, zmian i wahań klimatu, biometeorologii człowieka, turystyki uzdrowiskowej oraz monitoringu środowiska przyrodniczego, a także współredaktorem wielu naukowych pozycji książkowych. Jako członek zespołów interdyscyplinarnych był współautorem opracowań niepublikowanych z zakresu klimatologii, agrometeorologii, fizjografii, planowania i zagospodarowania przestrzennego, a także ekspertyz i opinii na zamówienie różnych instytucji.

Z przedstawionej biografii wynika niezbicie, że dr K. Marciniak uzyskał doskonale wykształcenie pedagogiczne, a przy tym miał niezwykle talent do kształcenia młodzieży. Nie skąpił nikomu swojego czasu, ani studentom, ani kolegom z pracy. Był bardzo lubianym oraz życzliwym wykładowcą i kolegą, ufającym i wierzącym w zdolności osób, z którymi współpracował lub których nauczał. W ostatnich latach swojego życia poświęcił się w znacznym stopniu pracy dydaktycznej, którą bardzo lubił. Oprócz wielu wykładów i ćwiczeń z zakresu meteorologii i klimatologii, które prowadził z pasją, pomógł znacząco także wielu studentom w pisaniu prac dyplomowych. Do ostatnich swoich dni nie zaniedbywał też pracy naukowej. Jego ostatnim artykułem, napisanym wspólnie z pracownikami Katedry Meteorologii i Klimatologii UMK, było opracowanie pt. *Badania polarne Katedry Meteorologii i Klimatologii UMK w Toruniu*, które ukazało się w grudniu 2015 r. w czasopiśmie *Problemy Klimatologii Polarnej*. Dr K. Marciniak do końca swoich dni był bardzo twórczy i miał wiele pomysłów na nowe prace badawcze, z którymi często dzielił się z niżej podpisanym. Z pewnością zostanie w pamięci większości osób, które miały przyjemność się z nim spotkać.

Był wybitnym dydaktykiem, uznanym klimatologiem, wspaniałym kierownikiem wypraw polarnych, życzliwym kolegą i przyjacielem.

Uroczystości pogrzebowe dra Kazimierza Marciniaka odbyły się w Toruniu w dniu 13 stycznia 2016 r. w kościele p.w. Matki Bożej Królowej Polski. Został pochowany na toruńskim cmentarzu parafialnym przy ul. Gałczyńskiego.

Rajmund Przybylak